Parlamentul European
2019-2024

Document de ședință

B9-0341/2021

7.6.2021

PROPUNERE DE REZOLUȚIE

depusă pe baza declarației Vicepreședintelui Comisiei/Înaltului Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate

în conformitate cu articolul 132 alineatul (2) din Regulamentul de procedură

referitoare la drepturile omului și la situația politică din Cuba
(2021/2745(RSP))

Leopoldo López Gil, Michael Gahler, Isabel Wiseler-Lima, Gabriel Mato, Antonio López-Istúriz White
în numele Grupului PPE

B9-0341/2021

Rezoluția Parlamentului European referitoare la drepturile omului și la situația politică din Cuba
(2021/2745(RSP))

Parlamentul European,

– având în vedere rezoluțiile sale anterioare referitoare la Cuba, în special cele din 15 noiembrie 2018[1] referitoare la situația drepturilor omului în Cuba, din 3 decembrie 2019[2] referitoare la cazul lui José Daniel Ferrer și din 5 iulie 2017[3] referitoare la proiectul de decizie a Consiliului privind încheierea, în numele Uniunii Europene, a Acordului de dialog politic și de cooperare (ADPC) dintre Uniunea Europeană și statele sale membre, pe de o parte, și Republica Cuba, pe de altă parte,

– având în vedere ADPC dintre Uniunea Europeană și Cuba, semnat în decembrie 2016 și aplicat provizoriu de la 1 noiembrie 2017[4],

– având în vedere audierea despre Cuba a Delegației pentru relațiile cu țările din America Centrală, organizată la 11 decembrie 2020,

– având în vedere videoconferința informală a membrilor Consiliului mixt UE-Cuba, care a avut loc la 20 ianuarie 2021[5],

– având în vedere cel de-al treilea dialog oficial în domeniul drepturilor omului desfășurat în cadrul ADPC la 26 februarie 2021[6],

– având în vedere evaluarea periodică universală a Cubei efectuată de Consiliul ONU pentru Drepturile Omului în mai 2018,

– având în vedere Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice (PIDCP) și alte tratate și instrumente internaționale în domeniul drepturilor omului,

– având în vedere Raportul anual pe 2020 al Comisiei interamericane a Drepturilor Omului (IACHR),

– având în vedere audierile publice care au avut loc la cea de a 179-a sesiune a IACHR,

– având în vedere rezoluțiile 7/2021, 14/2021 și 24/2021 ale IACHR,

– având în vedere Convenția ONU împotriva torturii și altor pedepse ori tratamente cu cruzime, inumane sau degradante, adoptată de Adunarea Generală a ONU la 10

[1] JO C 363, 28.10.2020, p. 70.
[2] Texte adoptate, P9_TA(2019)0073.
[3] JO C 334, 19.9.2018, p. 99.
[4] JO LI 337, 13.12.2016, p. 3.
[5] Consiliul mixt UE-Cuba, 20 ianuarie 2021
[6] Dialogul în domeniul drepturilor omului din cadrul ADPC din 26 februarie 2021.

decembrie 1984 și la care Cuba este stat parte,

– având în vedere Orientările UE cu privire la apărătorii drepturilor omului,

– având în vedere Declarația universală a drepturilor omului, la care Cuba este parte semnatară,

– având în vedere articolul 132 alineatul (2) din Regulamentul său de procedură,

A. întrucât, la 5 iulie 2017, Parlamentul European a aprobat ADPC; întrucât odată cu aprobarea ADPC, Parlamentul a adoptat o rezoluție prin care invita UE să susțină viziunea Parlamentului privind democrația, drepturile universale ale omului și libertățile fundamentale, cum ar fi libertatea de exprimare, de întrunire și de asociere politică, precum și libertatea de informare în toate formele sale; întrucât prin ADPC ambele părți și-au reafirmat respectul pentru drepturile universale ale omului, astfel cum sunt stabilite în Declarația Universală a Drepturilor Omului și în alte instrumente internaționale relevante în materie de drepturi ale omului; întrucât ADPC a inclus o așa-numită „clauză privind drepturile omului”, care este un element standard esențial al acordurilor internaționale ale UE ce permite suspendarea ADPC în cazul încălcării dispozițiilor în materie de drepturile omului;

B. întrucât drepturile omului, libertatea și demnitatea și starea de bine a oamenilor sunt cel mai bine reprezentate și apărate într-o democrație, ceea ce înseamnă, printre altele, alternanța puterii, alegeri libere și corecte și respectarea pluralismului politic; întrucât articolul 5 din recent aprobata Constituție a Cubei subliniază că Partidul Comunist din Cuba este autoritatea supremă a statului, fiind întărit de articolele 4 și 229 care evidențiază socialismul ca un sistem ireversibil; întrucât de la aprobarea noii Constituții a Cubei la 10 aprilie 2019 și până în aprilie 2021 au fost adoptate 1 946 de norme juridice în detrimentul drepturilor omului și al libertăților fundamentale;

C. întrucât de la intrarea în vigoare a ADPC cu aproape patru ani în urmă, nu s-au înregistrat progrese concrete în ceea ce privește principiile și obiectivele generale urmărite prin acord; întrucât, dimpotrivă, regimul cubanez a intensificat represiunile și încălcările drepturilor omului pe insulă; întrucât de la intrarea în vigoare a ADPC, nu a existat nici măcar o schimbare semnificativă în direcția îmbunătățirii situației drepturilor omului și a libertăților fundamentale pe insulă sau în direcția îmbunătățirii condițiilor economice și sociale ale cetățenilor cubanezi; întrucât situația a continuat să se deterioreze în întreaga societate cubaneză, producând un nou val de rezistență și de demonstrații pașnice organizate de sectoare importante ale societății cubaneze, care au fost reprimate și zdrobite cu brutalitate de autoritățile cubaneze și de structurile represive ale regimului;

D. întrucât aprilie a fost luna cu cele mai multe represiuni de la începutul anului 2021, având în vedere că Observatorul Cubanez pentru Drepturile Omului a documentat peste 1 018 acțiuni represive împotriva activiștilor pentru drepturile omului și a jurnaliștilor independenți, dintre care 206 au fost detenții arbitrare și 13 au implicat violențe grave; întrucât autoritățile cubaneze au intrat ilegal în casa artistului independent și coordonator al Mișcării San Isidro, Luis Manuel Otero Alcántara, și l-au reținut în mod arbitrar timp de mai multe ore fără a-i aduce acuzații; întrucât, potrivit organizației Apărătorii Deținuților, în momentul de față în Cuba există 150 de deținuți politici;

întrucât între martie și mai 2021, au fost înregistrate 31 de cazuri noi; întrucât în ultimele 12 luni dinainte de 1 iunie 2021, 199 de cazuri de deținuți politici din Cuba erau incluse în această listă, cu 65 de cazuri noi de detenție politică, ceea ce reprezintă în medie 5,4 cazuri noi de detenție politică pe lună; întrucât în ultimele câteva luni, numărul de denunțuri privind torturarea și aplicarea de rele tratamente deținuților politici din închisori a crescut;

E. întrucât Codul penal cubanez include dispoziții precum „starea de pericol” și „măsuri de securitate preinfracționale”, în temeiul cărora peste 8 000 de persoane se află în închisori fără să le fi fost imputată o infracțiune și mai mult de 2 500 de persoane au fost condamnate la muncă forțată;

F. întrucât Codul penal cubanez impune o pedeapsă de opt ani de închisoare pentru toți angajații civili care nu finalizează misiunile medicale sau decid să nu se întoarcă în Cuba; întrucât Rezoluția 168 din 2010 a Ministerului Comerțului Internațional și Investițiilor Străine din Cuba impune tuturor angajaților civili din străinătate care lucrează pentru stat sau pentru întreprinderi de stat, inclusiv personalului medical, sarcini și obligații nejustificate ce încalcă demnitatea umană și cele mai elementare și fundamentale drepturi ale omului, care trebuie să le fie recunoscute tuturor ființelor umane; întrucât aceste misiuni medicale ar putea fi considerate o formă modernă de sclavie; întrucât Cuba încalcă Convențiile 29 și 105 ale Organizației Internaționale a Muncii (OIM) privind munca forțată; întrucât Cuba încalcă articolul 38 din ADPC;

G. întrucât Raportul anual al IACHR din 2020 atrage atenția asupra mai multor presupuse abuzuri și încălcări ale drepturilor omului comise de statul cubanez împotriva personalului său medical detașat să lucreze în străinătate sub pretextul așa-numitelor misiuni medicale; întrucât declarația Înaltului comisar al ONU pentru drepturile omului (CUB 6/2019) privind misiunile medicale cubaneze a scos în evidență condițiile de muncă precare și inumane ale personalului medical, afirmații susținute de Human Rights Watch și de 622 de mărturii;

H. întrucât Parlamentul le-a acordat Premiul Saharov pentru libertatea de gândire activiștilor cubanezi de trei ori: lui Oswaldo Payá în 2002, Doamnelor în Alb în 2005 și lui Guillermo Fariñas în 2010; întrucât laureații Premiului Saharov și familiile lor continuă să fie hărțuiți și intimidați periodic și sunt împiedicați să părăsească țara și să participe la evenimente internaționale sau la evenimente organizate de Parlamentul European;

I. întrucât laureații Premiului Saharov, de exemplu Berta Soler, și activiști precum Jose Daniel Ferrer, Luis Manuel Otero Alcántara și Reinaldo Escobar au fost invitați de mai multe ori de Parlament, cel mai recent la 11 decembrie 2020; întrucât autoritățile cubaneze au împiedicat sistematic participarea lor, cum s-a întâmplat în decembrie 2020, prin arestarea arbitrară a lui Berta Soler și a lui Reinaldo Escobar, și, în plus, prin restricționarea conexiunii la internet a celorlalți participanți; întrucât președintele Delegației pentru relațiile cu țările din America Centrală, președintele Comisiei pentru afaceri externe și vicepreședintele Parlamentului au semnat o declarație comună prin care se opun hărțuirii activiștilor; întrucât nici Serviciul European de Acțiune Externă (SEAE), nici Delegația UE din Cuba nu au dat vreodată o declarație pentru apărarea acestora și nu au acordat niciun sprijin public sau privat;

J. întrucât există un acord clar, sau cel puțin tacit, între SEAE și regimul cubanez de a nu exprima public eventuale critici cu privire la posibilele încălcări ale drepturilor omului de către regimul cubanez; întrucât ambasadorul UE din Havana, Alberto Navarro, a semnat o scrisoare adresată Președintelui Statelor Unite, prin care se solicita, printre altele, ridicarea embargoului impus de SUA asupra insulei și neingerința în afacerile cubaneze; întrucât acest lucru depășește în mod clar mandatul diplomatic al ambasadorului și demonstrează rolul extrem de politizat pe care îl are Ambasada UE din Havana; întrucât dl Navarro a făcut declarații publice afirmând că „Cuba nu este o dictatură”;

K. întrucât al treilea dialog oficial în domeniul drepturilor omului dintre UE și Cuba a avut loc la 26 februarie 2021 și nu a condus la niciun rezultat, la fel cum s-a întâmplat și în cazul dialogurilor anterioare; întrucât orice dialog politic trebuie să includă un dialog intens direct cu societatea civilă independentă și cu toți actorii politici din opoziție, fără restricții, astfel cum se subliniază la articolul 36 din ADPC; întrucât regimul cubanez a refuzat mai multor ONG-uri și organizații independente dreptul de a participa la aceste dialoguri în domeniul drepturilor omului; întrucât SEAE a aprobat tacit vetourile regimului; întrucât dialogul este menit să producă rezultate tangibile și nu poate fi considerat un scop în sine;

L. întrucât Parlamentul a invitat în repetate rânduri reprezentanții diplomatici ai guvernului cubanez la audieri și activități privind Cuba; întrucât aceste invitații nu doar că au fost refuzate, ci au primit un răspuns sub forma unei scrisori pline de insulte și acuzații nefondate la adresa Parlamentului și a deputaților săi; întrucât Parlamentul este, cel mai probabil, singura instituție a UE căreia nu i s-a acordat permisiunea de a vizita țara după intrarea în vigoare provizorie a ADPC, atitudine ce contrazice în mod clar elementul esențial pe care ar trebui să se bazeze un acord de dialog politic,

1. condamnă ferm faptul că există deținuți politici, precum și persecuțiile politice persistente și permanente, actele de hărțuire și detențiile arbitrare ale disidenților din Cuba; condamnă, de asemenea, atacurile actuale împotriva artiștilor Mișcării San Isidro, a disidenților pașnici, a jurnaliștilor independenți, a apărătorilor drepturilor omului și a membrilor opoziției politice; cere să se pună capăt imediat acestor acțiuni și să fie eliberați de îndată toți deținuții politici și toate persoanele deținute arbitrar numai pentru că și-au exercitat libertatea de exprimare și de întrunire; solicită garanții mai bune pentru dreptul la un proces echitabil și independența sistemului judiciar, precum și asigurarea faptului că persoanele private de libertate au acces la un avocat independent, astfel cum se subliniază la articolul 24 din ADPC;

2. condamnă ferm detenția arbitrară a lui Aymara Nieto Muñoz, Mitzael Díaz Paseiro, Iván Amaro Hidalgo, Edilberto Ronal Arzuaga Alcalá, Yandier García Labrada, Denis Solís González, Luis Robles Elizástegui și a celor 64 de prizonieri de conștiință; îndeamnă autoritățile cubaneze să îi elibereze imediat;

3. regretă profund lipsa de angajament și de voință a regimului cubanez de a depune eforturi pentru a înregistra chiar și progrese minime în direcția unei schimbări sau de a deschide canale care să permită modalități de reformare a regimului, ceea ce ar îmbunătăți participarea socială și politică a societății cubaneze, dar și condițiile de trai ale cetățenilor, precum și respingerea de către regim a oricărei măsuri democratice;

regretă faptul că, în ciuda intrării în vigoare a ADPC în urmă cu aproape patru ani, situația drepturilor omului și a democrației nu s-a îmbunătățit și nu a produs niciun rezultat pozitiv substanțial și tangibil pentru poporul cubanez; consideră că ADPC doar a contribuit la mușamalizarea acțiunilor regimului cubanez și la recunoașterea sa oficială în fața comunității internaționale când, în realitate, este clar că acesta constituie un caz de anomalie antidemocratică în regiune, care persistă de peste șase decenii;

4. recunoaște dreptul poporului cubanez de a cere democratizarea țării printr-un dialog cu societatea civilă și cu opoziția politică, în vederea elaborării unei foi de parcurs către alegeri democratice pluripartite;

5. invită SEAE să insiste ca autoritățile cubaneze să îndeplinească obligațiile cu caracter obligatoriu stabilite în ADPC dintre UE și Cuba, în special în ceea ce privește respectarea drepturilor de bază ale omului și a libertăților fundamentale elementare, astfel cum se subliniază la articolul 1 alineatul (5) din acord;

6. condamnă încălcările sistematice ale drepturilor omului și ale dreptului muncii comise de statul cubanez împotriva personalului său medical detașat să lucreze în străinătate în cadrul misiunilor medicale, acestea contravenind convențiilor fundamentale ale OIM ratificate de Cuba; îndeamnă Cuba să pună efectiv în aplicare și să respecte Convenția americană privind drepturile omului, respectiv Convențiile 29 și 105 ale OIM;

7. reamintește că ADPC include o dispoziție referitoare la suspendarea acordului care ar trebui aplicată în cazul încălcării dispozițiilor privind drepturile omului; prin urmare, insistă ca Uniunea Europeană să urmărească îndeaproape și să monitorizeze respectarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale în Cuba atunci când pune în aplicare ADPC și să prezinte Parlamentului rapoarte periodice în acest sens; consideră că încarcerarea lui Denis Solís González, Luis Robles Elizástegui, Maykel Castillo Pérez („Osorbo”) și a peste 120 de deținuți politici și prizonieri de conștiință, precum și toate acțiunile arbitrare și represive înregistrate în aprilie și iunie 2021, inclusiv cele împotriva membrilor Mișcării San Isidro și a autorilor materialului video „Patria y Vida”, constituie un caz de urgență specială, astfel cum se prevede la articolul 85 alineatul (3) litera (b) din ADPC; invită UE să convoace, în consecință, o reuniune urgentă în acest sens;

8. reiterează că drepturile omului reprezintă o parte esențială a ADPC, astfel cum se subliniază la articolul 1 alineatul (5), articolul 2 litera (c), articolul 5, articolul 22 și articolul 43 alineatul (2); invită, prin urmare, Consiliul să aplice dispozițiile privind îndeplinirea obligațiilor prevăzute la articolul 85 din acord, inclusiv suspendarea acestuia, în cazul în care autoritățile cubaneze continuă să încalce drepturile omului, fapt care ar constitui o încălcare gravă a ADPC din cauza încălcării „elementelor esențiale ale acordului, astfel cum sunt descrise la articolul 1 alineatul (5) și la articolul 7”;

9. cere guvernului cubanez să aplice reforme juridice pentru a garanta libertatea presei, de asociere și a demonstrațiilor și să lanseze reforme politice care permit alegeri libere, corecte și democratice, care să țină seama de voința suverană, exprimată liber, a poporului cubanez; îndeamnă guvernul cubanez să își alinieze politica privind drepturile omului la standardele internaționale definite în cartele, declarațiile și instrumentele

internaționale la care Cuba este parte semnatară și să permită societății civile și actorilor politici din opoziție să participe activ la viața politică și socială, fără restricții;

10. condamnă, ca fiind contrar spiritului ADPC, refuzul sistematic al participării societății civile independente din Cuba și din Europa la dialogurile privind drepturile omului organizate între UE și Cuba, în special în timpul celui de al treilea dialog oficial în domeniul drepturilor omului care a avut loc la 26 februarie 2021, ca urmare a refuzului guvernului cubanez de a-și da acordul, stipulând că UE nu ar trebui să îl accepte; solicită, prin urmare, un dialog instituționalizat, formal, deschis și public între UE și Cuba, la care să participe societatea civilă, susținând astfel pilonii ADPC, similar celor purtate cu alte țări cu care UE a încheiat acorduri de cooperare; reamintește SEAE și statelor membre că ADPC scoate în evidență participarea societății civile ca fiind esențială pentru evoluția dialogului în cadrul acordului [preambul și articolul 19, articolul 36, articolul 42 alineatul (1), articolul 47 alineatul (6) litera (e) și articolul 59 alineatul (2)]; subliniază, prin urmare, că excluderea societății civile a UE/Cuba și a tuturor actorilor politici din opoziție înseamnă eliminarea unei componente esențiale pentru natura ADPC;

11. reamintește că este contrar dispozițiilor ADPC să se favorizeze numai organizațiile sau persoanele afiliate guvernului cubanez și să se excludă organizațiile din opoziție sau alți reprezentanți ai societății civile de la fonduri; solicită, prin urmare, includerea tuturor părților interesate în fondurile de cooperare, indiferent dacă este aprobată de guvernul cubanez sau nu;

12. regretă profund refuzul autorităților cubaneze de a permite comisiilor și delegațiilor Parlamentului și unor grupuri politice să viziteze Cuba, în ciuda faptului că Parlamentul a aprobat ADPC; invită autoritățile să permită imediat intrarea în țară;

13. invită UE să susțină viziunea Parlamentului privind democrația, drepturile universale ale omului și libertățile fundamentale, precum libertatea de exprimare, de întrunire și de asociere politică, și libertatea de informare în toate formele sale, precum și „politica sa la nivel mondial de susținere a apărătorilor drepturilor omului” pe tot parcursul acestui dialog; confirmă cu toate acestea că, în prezent, dialogurile în domeniul drepturilor omului nu au împiedicat detențiile motivate politic în Cuba; subliniază că, dimpotrivă, potrivit Comisiei Cubaneze pentru Drepturile Omului și Reconciliere Națională, astfel de detenții au fost tot mai frecvente în ultimii câțiva ani;

14. invită Vicepreședintele Comisiei/Înaltul Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate să recunoască existența opoziției politice față de guvernul cubanez și deci să îl includă în dialogul politic dintre UE și Cuba în consecință; invită reprezentanții tuturor statelor membre să abordeze chestiunile legate de drepturile omului în timpul vizitelor lor la autoritățile cubaneze și să se întâlnească cu laureații Premiului Saharov atunci când călătoresc în Cuba, cu scopul de a garanta punerea în aplicare coerentă pe plan intern și extern a politicii Uniunii Europene în domeniul drepturilor omului;

15. încredințează Președintelui sarcina de a transmite prezenta rezoluție Guvernului și Adunării Naționale a Puterii Populare din Cuba, Vicepreședintelui Comisiei/Înaltului Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate, Comisiei,

Reprezentantului special al UE pentru drepturile omului, guvernelor și parlamentelor statelor membre și Înaltului comisar al Organizației Națiunilor Unite pentru drepturile omului.